

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvenjši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold. za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 krajc. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristo stopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovski cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. Opravništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

Gospodom volilcem glavnega mesta ljubljanskega!

Pri shodu ljubljanskih mestnih volilcev dne 30. avgusta t. l. je bil gospod

Dr. Alfons Moše

kot narodni kandidat proglašen.

Volilci! Pridite gotovo vsi k volitvi v ponedeljek dne 7. septembra t. l. in volite enoglasno gosp. **dr. Mošeta** za deželnega poslanca.

Bodimo složni in zmaga je naša!

Narodni volilni odbor za glavno mesto ljubljansko.

V Ljubljani 5. septembra.

V ponedeljek zjutraj je volitev deželnega poslanca za Ljubljano. Ta list je torej zadnji, ki izide pred volitvijo. Slovenci v glavnem našem mestu nam morajo spričevalo dati, da smo svojo novinarsko dolžnost zvesto izpolnili, ko smo vsak dan ta teden budili volilce in opominjali, naj vrše svojo državljansko pravico in domorodno dolžnost. Ne moremo si kaj, da tudi še zdaj, v zadnjem hipu ne bi prosili vsacega Slovenca, vsacega zavedenega domačina naj v nedeljo, ko ta list pride bralcem v roke in še v ponedeljek zjutraj domače naše volilce prigovarja, da gredo voliti slovenskega narodnega kandidata **dr. Mošeta**; ako bi vsi slovenski volilci jutri prišli voliti, pa gotovo zmagamo! Mnogo volilcev je, ki bodo ali iz narurne apatije do javnosti, ali pa zaradi tega doma ostati hoteli, ker se zamere boje ali pa jih noben znanec ne opozori. Take vzdignite in na volišče pripeljite! Za vsacega zavednega Slovenca, ki ima volilno pravico pak je narodno izdajalstvo, če voliti ne gre in tako s svojo pasivnostjo protivniku do zmage pomore.

Obrniti pa so moramo pri tej priliki še proti perfidnim izjavam „Tagbl.“ in „Laibacherice.“ Ta dva lista, katera sta samo glasila tukajšnje kazinske klike, osobno napadala našega kandidata in poštene mestne volilce zasmehujeta, ker se zavedajo svojih političnih in narodnih pravic in ker agitujejo za našega kandidata. Mi se nečemo spuščati v osobnosti, da si bi tudi lahko vprašali, kaj tako velikega za deželni in mestni blagor pa je neki uže storil ta vaš gospod dr. Schrey itd. Niti njegova slavna dejanja niso nam znana, niti nismo slišali njegovih govorov, razen tega, kar je kot kandidat dal v „Tagblatt“ natisniti. In to so bile samo uže stokrat v „Tagblattu“ prežvekane fraze.

Še bolj perfidno pa je „Tagbl.“ zavi-

janje naših člankov in hujskanje uradnikov in penzionistov proti naši stranki, kakor da bi mi hoteli sramotiti stran uradnikov, ko smo dr. Schreya imenovali kandidata ljubljanskih birokratov. Ako je „Tagbl.“ uradnik in birokrat eno in isto, potem se naj c. kr. uradniki „Tagbl.“ za ta lep kompliment zahvalijo. Birokrat je povsod sovražnik ljudske svobode; pravi uradnik pa, kakor zvest sin svojega naroda, se čuti kot del enega života z onimi, mej katerimi občuje. Birokrat se ošabno nasproti postavlja ljudstvu ter hoče vladati nad njim kakor nad blapcem; birokrat je vladeželjen in smatra ljudstvo samo za mašino, ki bi se morala vrteti po njegovih nazorih o „omejenem razumu podložnikov.“ Uradnik pa želi v miru in spravi živeti mej svojimi rojaki ter z njimi složno delati za povzdigo občnega blagostanja.

Ravno tako je z penzionisti. Med njimi poznamo poštenjake, katerim nikakor nij po volji sistematično hujskanje kazinske klike in te može tudi mi častimo. A šušvalne agitatorje, ki so v našo deželo priromali samo da tukaj nemir delajo, je naša patrijotična dolžnost grajati, kakor zaslužijo.

Dr. Schrey je kandidat in glavni reprezentant birokratske kazinske klike in besede svoboda in napredek se iz tacih ustres smešno glase. Zato pa smo prepričani, da se tudi mej uradniki in penzionisti najde dovolj mirnomislečih mož, katerim preseda kazinsko gospodstvo in ki ne žele, da bi stan uradnikov in meščanstva si vedno kot sovražnika nasproti stala.

Razprava o zakonskeji osnovi za ljudske šole.

V sledečem priobčujemo jezgro iz govorov tistih narodnih zastopnikov v hrvatskem saboru, kateri so ali za, ali proti zakonskeji osnovi o preustroju ljudskega šolstva na Hrvatskem govorili. To storimo za-

voljo tega, da bode naše občinstvo poznalo duh, kateri vlada na Hrvatskem v šolskih in cerkvenih zadevah, ter da ga more prispodobiti z nazori, kateri vladajo v teh zadevah pri nas Slovencih. Šolstvo je postalo tudi na Hrvatskem tisto borišče, na katerem ste država in cerkev hudo druga na drugo trčili. Cerkev brani šolo kot tist teren, na katerem je dosedaj celo samovlastno vladala, država si pa hoče ta teren osvojiti, ker je uvidela, da cerkev v šoli samo svoje sebične, ne pa državne namene brani. Pri nas je borba mej državo in cerkvijo glede šolstva tako izšla, da je cerkev bolj iz šole izrinjena. Na Hrvatskem uvedel se je pa z novo zakonsko osnovo v ljudske šole dualizem t. j. država in cerkev razdelili stesi delokrog in upliv glede šolstva. Država si je vzela intelektualno izobraženje, ter pustila cerkvi moralni odgoj. Šoli pak je vzet konfesionalni značaj.

Poročevalec zakonodavnega odbora je bil dr. Posilovič. Zadržaj njegovega govora je v kratkem ta-le: Svrha osnove je napredek šolstva. V prvem paragrafu osnove je izrečeno, da se ima mladež religiozno in нравno odgojevati, da se imajo njene dušne in telesne sile razvijati, ter, da se ima v potrebnih za življenje naukih podučavati. Prvi odgojitelj v нравnosti je famijlja, potem pride cerkev z religijo, in nazadnje ljudska šola z naukom branja, pisanja in računanja. Mestjanske šole so za poduk v trgovinskih in obrtnijskih zadevah. Do sedaj je vladala „sistema scholarum elementarium“, katere glavno načelo je bila konfesionalna šola. Oblast nad šolami je bila v rokah duhovnov raznih veroizpovedanj. Šolski vspeli pa nij bil dovoljen. Po ustanovah predležeče zakonske osnove prehaja šolska oblast od cerkvenih na državne urade. Država bode svojo oblast izvrševala po okrajnih šolskih nadzornikih in po mestnih šolskih odborih. Našo vlado bo to na leto kakih 15000 gld. stalo. Prihodnje ljudske šole ne bodo niti

konfesionalne, niti brezverske, nego obdržala se je neka sredina. Učitelji bodo postali neodvisni, ter bodo bolje plačani, nego so bili do sedaj. Naše duhovenstvo je sicer mnogo za šolstvo storilo, ker so pa duhovni z drugimi opravili dosta obloženi, niso v stanju vse svoje sile šoli žrtvovati. Glede vere bo tudi za prihodnje duhovenstvo neomejen gospodar v šoli. Veronaučne knjige so mu celo prepuščene.

Janko Jurkovič, vladni zastopnik: Najvažnejše vprašanje je razmerje cerkve proti šoli. Vlada je to vprašanje v osnovi tako rešila, da se niso preskočila cela stoletja v zgodovinskem razvijanju šole, ter da se moderni duh v osnovi nij preširoko razkril. Po osnovi je šola produkt države in cerkve. Osnova ustanovljuje, kaj je v šoli državnega in kaj cerkvenega. Če bi osnova konfesionalnost v ljudsko šolo vpeljevala, bi bilo po nekih sremških vaseh treba treh šol: katoliške, pravoslavne in protestantske. Država in cerkev naj bosti za ljudsko šolo oče in mati.

Vučetič, zagrebški kanonik, priznava sedanje nepovoljno stanje ljudskih šol in potrebo reformacije. Nepovoljno stanje ljudskih šol pa nij cerkev zakrivila, nego država sama je šole pohujšala, ker nij hotela cerkve podpirati. Dokler je bilo še kaj vere mej ljudstvom, je bilo duhovenstvo spoštovano, in ena sama duhovnikova beseda je ljudstvo k delavnosti ispodbudila, odkar pa mej ljudstvom nij več vere, je tudi duhovenstvo svoj upliv in svoj ugled izgubilo. Osnova je zgoljni prevod zakona za ljudske šole v poprejšnji vojni krajini, in ta zakon je zopet cislajtansko dete. On ne verjame, da je cilj osnove religiozno in нравno odgojvanje mladeži. Tudi Cislajtanska vlada je to za tamošnje šolske postave obečala, pa pogledimo kakšni so uzpehi tam! Izkoreniti vero pomeni, upropastiti državo. Naša domovina se more ponositi s svojim duhovenstvom. Sedanja vlada se mu ima zahvaliti za svoj postanek. Duhovenstvo je ustvarilo akademijo in vsučilišče. Katolicizem je rešil Hrvatsko, naredil jo je svobodno in jako, in sedaj se za hvaležnost iz šole ven tišči.

Ivan Kukuljevič govori za osnovo; Nasprotniki osnove žele, da se pridrži cerkveni uplic v šoli, da se podučava v cerkvenem duhu, v duhu srednjega veka, in da naj cerkev ima cenzuro nad šolskimi knji-

gami. V osnovi je izraženo načelo naprejevanja in ravnopravnosti vseh deželnih veroizpovedanj, načelo pravičnosti. Po čeli deželi obsojuje se sedanji šolski sistem ker svoje veljavnosti še nikoli dokazal nij. Iz zdanjih šol pridejo otroci brezbožni. Nasprotniki osnove žele, da bi cerkev v šoli večjo oblast imela nego država! Duhovni naj pustijo od svojih dosedanjih privilegij glede šole. Cerkev naj ostane pri veronauku in pri veronaučnih knjigah, za posvetne nauke naj se pa ne briga. Duhovni nemajo otrok, kakor jih imamo mi, in za to je naše zanimanje in naša skrb za šole večje in bolj opravdano nego njihova. Duhovenstvu ostane še zmirom propovednica za podučevanje ljudstva.

Lehpamer, župnik iz belovarske županije govori proti osnovi: Težko je govoriti proti osnovi, katera je izšla izpod rok strokovnjakov, katerim se klanjam, katera je izšla od vlade toliko poštovane, in katero je baje celo Nj. Veličanstvo pohvalilo. Za to ker proti osnovi govorim me bodo časopisi „nacistrali“ kot mračnjaka, natražnjaka, rimca in bog ve kaj še vse. Kot duhoven in kot katolik pa imam dolžnost proti osnovi govoriti. Osnova jemlje cerkvi pravo, katero jej je dal bog in narod ter to pravo prenaša na državno oblast. Sicer je pa osnova neizvedljiva, ker nam zato sredstev manjka. Osnova vpeljuje v šolo verski indiferentizem. Bog je ustvaril dve oblasti: cerkveno in državno. Vsaka ima svoja prava. Človek ima dušo in telo. Duša je plemeniteja od telesa. Človek živi dvojno življenje: začasno in večno, za oboje je treba skrbeti. Odgoj duše, odgoj za večno življenje je vzvišenejši nego odgoj telesa in začasnega življenja. Odgoj duše spada na pravo cerkve, odgoj telesa in začasnega življenja na pravo države. Ker pa odgoj za večno življenje odvisi od odgoja za začasno življenje, ima cerkev tudi pravo na ta poslednji odgoj. Cerkev se svojega prava odreči ne more, ker je za brambo tega prava mandatar božji. Cerkev se bo tedaj osnovi uprla, in cerkev je močna ter je uže v mnogih borbah zmagala. Osnova je pravična vsem drugim veroizpovedanjem v deželi, sam katolicizmu je krivična, ker smejo druga veroizpovedanja konfesionalne šole ustrojivati, katolicizem pa ne. V nekonfesionalnej šoli se ne bo smelo moliti, ker bi moglo to protestantske otroke žaliti, ne bo smelo vi-

seti razpelo za voljo izraelitskih otrok. V §. 1. je sicer rečeno, da je temelj šole religija, nij pa rečeno katera religija. Da se ne žali nobeno veroizpovedanje, ne sme se šola temeljiti na nobeno veroizpovedanje. Brezverstvo širi se tudi uže mej našimi učitelji, pa tudi osnova samo zahteva, da bo učitelj glede vere indeferenten. Prihodnje ljudske šole bodo državni zavodi, strošek za vzdrževanje bodo pa občine nositi morale. To je nedoslednost.

Dr. Spun-Strižič: Za poduk mora država skrbeti. To je uže stari klasični svet spoznal. Pozneje je prepustila država podučevanje cerkvi. Resultat pa nij dovoljen za državo. Cerkev je odgojivala sicer zveste verne, pa slabe državljane. Skoz celi srednji vek borili ste se država in cerkev mej soboj. Cerkev požigala je svoje protivnike na grmadah. Moderne države ne dajejo več privilegij, v njih vlada ravnopravnost. Denes rešavajo se vprašanja z umom in znanostjo, ne mečem in grmadami. Država je kulturna naprava in kulturni zavod. Kulturni napredek je njeni poklic, njena dolžnost, in dolžnost je pravo. Poduk je tedaj za državo dolžnost in pravo. Religija je pot do nrravnosti. Cerkvčna naloga je moralni, državna naloga intelektualni napredek: oboje sačinjava človek. Cerkev in država je duvalističen organizem za odgoj človeštva. Moralen pa sicer neumen kmet je cerkvi celo dovoljen, nepovoljen je pa državi, katera ga hoče čem bolje izobraženega imeti. V šoli morate država in cerkev složno delati. Osnova šolske postave je dosta umerena.

Mihalovič škof v kratkih besedah izjavi, da je proti osnovi.

Jagič župnik je sicer v celini za osnovo, neslaže se pa s poedinimi njenimi ustanovami, ter si pridržuje pri specialnej debati zadevne nasvete predložiti. Kakšne nevarnosti za vero on ne najde v osnovi. Če bo pa učitelj kakšne nevarne dogme v šoli učil, ga bode uže cerkev zavrnila.

Govorili so nadalje kanonik Šuškovič in župnik Broz proti in Mrazovič in vladni zastopnik Jurkovič za osnovo, in nazadnje kakor je uže parlamentarna navada še poročevalec dr. Posilovič. Pri glasovanju je bila liberalna osnova z vsemi proti samo

(Dalje v prilogi.)

Listek.

Slovensko-nemški slovar.

„Anton Janežičev slovensko-nemški slovar. Drugi natis. Povsem popravil in pomnožil Julij pl. Kleinmayr“ je naslov novi knjigi, katera bode še tega meseca beli dan zagledala in tako živi potrebi in obči želji ustregla. Založila in natisnila jo je tiskarna družbe sv. Mohorja v Celovci, kjer se bode tudi knjiga dobivala nevezana po 2 gld. 20 nov. in vezana 2 gld. 50 nov. Naročila sprejemajo ob enem vse slovenske knjigoternice. Mi že sedaj slovensko občinstvo opozorujemo na ovi slovar ter za denes ponatisnemo iz predgovora, ki nam je po priliki došel, sledeče:

„Štiri in dvajseto leto je uže preteklo, odkar je izdal verlozasluženi naš rojak, marvni jezikoslovec, prof. Anton Janežič svoj

„rečni slovar slovenskega in nemškega jezika,“ katero delo mu je — kakor sam pripoveduje — mnogo truda stalo. Od istega časa cem smo razen manjših besedovnih zbirk bili brez nove enake knjige in tudi Janežičev slovar je bil nekaj let povsem razprodan. Živa potreba se je čutila; po časopisih in v občevanju se je vedno in vedno poudarjala neobhodnost in goreča želja po enaki knjigi in to tem bolje, ker še sedaj slovensko-nemškega dela našega velikega slovarja, ki ga je nepozabljivi naš slovstveni podpiratelj, knjezoškof Anton Alojz Wolf slovenskemu ljudstvu v denarstvenem oziru mogočega storil, žalibog nemamo! Upati pač smemo, da bode v tej stvari kmalu boljše in gotovo se bode potem obširen, znanstveno dovršen slovensko-nemški del pridružil nemško-slovenskemu.

Oziraje se na obče želje, potrebe in nujnostne izjave je slavni odbor družbe

sv. Mohora, ki si je pridobil pravice izdavanja Janežičevih del, pričetkom lanskega leta sklenil obelodaniti drugi natis ročnega slovensko-nemškega slovarja in na to uredništvo, popravo, čiščenje in pomnožitev moji malenkosti izročil. Glede tega, da so mi tu živeči, izobraženi Slovani pomagati obljubili, kar so tudi vestno storili, prevzel sem težavno to delo in po skoraj dveletnem trudu dovršil.

Pri nujnosti izdelovanja, pri slabi v meni bivajoči moči in marsikateri drugi zapreki nij ravno zahtevati, da bi bilo delo povsem popolnostno; ali storil sem, kar mi je bilo mogoče pri mojih silah in želim, da ne brez nasledka ter tudi upam, da mi učni presojevalec nekoliko izpregleda.

Jezik naš se je od leta 1850. pričesni močno opilil in v resnici smo „podali gladko mu rujo.“ Z ozirom na mogočni jezikovni napredek se je moralo prvo izda-

trem duhovenskim glasom za podlago špeci-
jalne razprave sprejeta. Mračnjaki torej
tudi na Hrvatskem domovine neimajo.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 5. septembra.

Ministerski predsednik knez Auer-
sparg ne bode cesarja na češkem potovanju
spremljeval; tako poročajo nekako malosrčno
ustavoverni listi ter sebi in svojim vernim
v tolažbo dostavljajo, da gre s cesarjem
samo vojni minister. Drugi ministri pa osta-
nejo doma, baš da se tem potovanju vsaka
politična pomemba vzame. Po naših poročilih
se utegnejo, kakor smo uže povedali, v
kratkem času vršiti važne spremembe v mi-
nisterstvu. Temu dokaz je očitni strah v
ustavovernih krogih, kateri, kakor pišče-
kanjo, čutijo v zraku nad soboj nekaj ne-
varnega, da si sami prav ne vedo, kaj jim
žuga in od kod.

Mladočeški poslanci bodo v deželni
zbor stopili in tako doslednji ostali svojim
političnim načelom, vsled katerih so bili
izvoljeni. Dozdaj je samo sedem mladoče-
ških poslancev, pa ideja činnosti se bode ši-
rila po vsem Češkem in morda uže pri pri-
hodnjih volitvah se bode gotovo množilo
število mož, ki v nesrečnem pasivnem uporu
spoznavajo glavni vzrok slabljenja in razru-
ševanja opozicije zlasti slovanskih na-
rodnostij.

Vnanje države.

Srbski knez Milan se je v Parizu
mudil. Obiskal je maršala Mac-Mahona in
oba skupaj sta potem bila na lovu v mar-
lyskem gozdu.

O najnovejši **ruski** politiki sodi angle-
ški „Pall Mall Gazette“, da bi utegnili s
časom za Nemčijo nevarna biti. Na peter-
burgskem dvoru se bojuje dve stranki, ena
Nemcem prijazna, kateri pripadajo car in
njegovi osebni prijatelji ter nekaj ministrov,
druga Nemcem protivna staroruska. Ro-
jeni Rus sploh z nevoljo čuti in nosi vlad-
danje nemškega upliva v ruski politiki in
včasih staroruska stranka tako silovita po-
staje, da se jej mora celo sam car upogniti
in svoje prijateljstvo do Prusije za čas za-
kriti. Končno pa bode vendar prišlo do
resnega razpora in Francosko uže čaka na
ta slučaj, da se potem maščuje nad Nem-
čijo. Rusija se velikansko oborožuje in bliža se
dan, da se razruši edinost mej Peterburgom,
Berlinom in Dunajem. Knez Gorčakov se
jezi nad Bismarkom, kateri je kriv slabega
izida bruseljske konferencije. Tudi v španj-
skem vprašanju je Prusija delala brez Rusije.
Čuti ruskega naroda so globoko ranjeni in
če se začne gibati sila narodnega duha

lahko postane močnejša nego najmočnejši
samovladar.

Na Kitajski meji delajo Rusi vojno
cesto od Semipalatinskega do meje. Kitajski
vojaki žugajo ruski provinci Kuldža in stoje
tik meje. Kitaj bi si rado podvrglo Jakuba
Beka, prejšnjega emirja jarkandskega; tedaj
je verjetno, da Jakob Bek stopi v zvezo z
Rusijo da se obrani Kitajcem. „Times“ meni,
da se mora potem tudi Angleška včikati.

Na **Francoskem** se oborožujejo in
popravljajo škodo na vojnem orožju, katero
so imeli v poslednji vojski. Mac-Mahon je
dal poskusiti novo mitrailjezo, od katere
si Francozi čudeže obetajo. Na enkrat pljuje
ta morilni stroj iz sebe 70 strelcev; nabasan
pa je za dvajsetkrat streljati.

Kranjsko industrijalno društvo

nam je poslalo — ker so bile v slovenskih
listih (tudi v našem) v dopisih z Gorenjskega
večkrat tožbe proti njemu — sledeči sesta-
vek da ga razglasimo:

„Kranjsko industrijalno društvo je od
svojega početka za svojo nalogo smatralo,
jako zmešane pravne razmere, ki so bile
pri gorenjskih gozdih, tako rešiti, da bode
zadovoljilo. Zato je precej po zedinjevanji
fužin, po pogodbah z rudarskim erarom in
kupljenji blejske graščine z lepo poravnala
noter v prejšnje stoletje segajoče pravde
o lastnini in o terjanji užitka na obširnih
gori omenjenih gozdih, in zdaj ima za svojo
daljšo nalogo, da tudi servitute, ki leže na
njih in so po razsodbah gosposke potrjeni,
reši po postavi, pravičnosti in tako brž ka-
kor je mogoče. Ona je bila in je zmirom
pripravljena take terjatve po dobrem potu
poravnati, celo nekoliko z žrtvovanjem svojih
interesov, in glede tega lahko pokaže na
pogodbe z montanskim erarjem, s fužinami
v gornjih in spodnjih Železnikih, z soseskami
Bodešče, Ribno, Koritno, Dobrova, Bled,
Rečica in Zaleče, kjer se je čez 2300 ora-
lov odstopilo; razen tega so pogodbinski
dogovori v teku z različnimi tacimi, ki imajo
pravice v gozdih.

Uzrok, zakaj ti vspehi, ki gotovo niso
majhni za ta kratek čas kar društvo obstoji,
niso še večji bili, ne sme se iskati v po-
mankanji dobre volje od strani društva, nego
samo v tem, da si niso vse občine dale
dopovedati, kako objektivno razmere stoje.
Temu nasproti so bili različni vplivi in vsako-
vrstni osebni dobički. Glede tacih opravi-

čencev, nij torej društvu nič drugega ostalo,
kakor s potom uradnega preiskavanja rav-
nati in da se stvari čem prej mogoče raz-
vijejo, tudi poznejša užitenska zahtevanja
priznati. Kakor tudi industrijalno društvo v
svojem interesu obžaluje, da razsodki o leta
1872 začetih preiskavanjih z eno samo iz-
jemo, niso še dovršeni, ravno tako malo se
jej sme za to odgovornost nalagati, in ona
se sme v dokaz te trditve z mirno vestjo
sklicavati na slavno c. kr. lokalno komisijo
za zemljišno odvezo v Radovljici.

Naloga, katero si je postavilo kranjsko
industrijalno društvo z ozirom na svoje
gozdno posestvo, pa nij še pri kraju z ravno-
kar popisanim enim delovanjem, temveč
ona ima uže od početka za svojo dolžnost
v smislu gozdne postave z rednim gozdnim
gospodarstvom nasproti stopiti uničevanju
gozdov, ki se je začelo pod prejšnjo upravo.

Iz tega uzroka je društvo, da bi varo-
valo svoje gozde, omejilo sekanje drv za svojo
potrebo tako, kakor prej nikdar nij bilo, in
je svojemu potrebovanju oglja, ki je bilo
vedno manjše zaradi manipulacijskih spre-
memb, odpretja šote in kurjenja s premogom,
ustrezala z vnanjim nakupovanjem. Ker se
poleg tega nij nobeden les za kupčijo sekal,
navadilo se je zadnja leta na porabljenje le
onega lesa, ki se pri urejenem gozdnem go-
spodarstvu iz gozda odstraniti mora. Ob
enem s tem varovanjem se je z velikimi stro-
ški začelo pogozdovanje golih posékovij, ki
segajo noter do leta 1848. V ta namen so
se ustanovili dotične nasadne grede itd.

To z velikim potrošenjem denarja in
truda urejeno gozdno gospodarstvo pak je
zaostalo v svojem vspehu daleč za tem, kar
se je pričakovalo in je bilo ob enem eden
izmej vzrokov, zavoljo katerih je na Go-
renjskem deloma mej kmeti, nekovo raz-
draženje.

Ako se dotičnim dopisom v listih verje,
bilo bi pomanjkanje drv in lesa glavni vzrok
tega nemira; ali da ta vzrok nij veljaven
za kraje, kjer ima kranjsko industrijalno
društvo svoje posestvo, vidi se iz izkazov
gozdnega urada, po katerem so se v pre-
tečenih letih, neračunivši posestva tržiške
graščine in tamošnjih izkazov, sledeče kvan-
tite drva in lesa opravičencem oddalo: leta
1873 13.568 débl in 4671½ sežnjev drv in

janje povsem prečistiti, pri katerej pri-
liki se je ob enem — kolikor je bilo mo-
goče — skrbelo za večjo preglednost in
razvidnost.

Pri pomnožitvi mi je, razen moje
lastne zbirke, v prvi vrsti zdatno pomagala
bogata zbirka g. J. Šubiča, katero sem po
dobrovoljnosti čestitega g. prof. mariborske
gimnazije J. Majcigerja v rokopisu spre-
jel in primerno porabil.

Kakor bode vsacemu znano, se je v no-
vejši dobi naš jezik tudi zelo obogatil glede
imenoslovja ali terminologije, katero nam je
samo upotrebovali, da dokažemo gibčnost in
spretnost slovenščine za višje uče in vede.
Kar je bilo na tem polju le mogočega, se je
po precej natančni presoji pomnožiteljevi in
druzih tu bivajočih Slovanov uvrstilo in more
posebno dobro služiti učenikom in učeči se
mili slovenski mladini. V podlago imenoslov-
nih izrazov so sledeče knjige služile: „Slo-
venska slovnica“, pf. Janežič; „Jezi-

čnik“ pf. Marn; „Prirodopis žival-
stva“, „Živali v podobah“, pf Fr. Er-
javac; „Prirodopis rastlinstva“, pf.
Iv. Tušek; „Štiri letni časi“, „Rudni-
noslovje“, pf. Erjavac; „Fizika“, pf.
Tušek; „Kemija“, pf. Erjavac; „Astr-
onomija“, V. Ogrinec; „Geognozija“, pf.
Zajec; „Zgodovina“, „Zemljepisna
začetnica“, in „Občni zemljepis“, pf.
Jesenko; „Slovenski zemljepis“, P.
Kozler; „Zemljepisna začetnica“, Go-
dina-Verdelski; „Geometrija“, Lapajne;
„Metrična mera“, „Bojna služba“,
Ant. Komelj; „Umno kletarstvo“ dr. J.
Vošnjak; in še nekaj večjih in manjših del
najnovejših in boljših pisateljev.

Pridejal sem ob enem, razen pomnože-
ne zbirke nekaterih krstnih, zgodovinskih in
mitologičnih imen, po mogočasti obširen spi-
sek krajev, mest, trgov, slovenskih večjih
vasij; gor in rek. Sprevidel sem sicer, da nij
moč izdelati in kot dodatek slovarju priob-

čiti popolnem dovršenega, enacega imenika,
ker mi je tu primanjkovalo nekoliko časa in
nekoliko tudi prostora v knjigi sami, katera
ima le biti ročni pripomoček za glavne,
navadne potrebe v šoli, v uradu in domu.
Končno sem dodal spisec nekaterih sloven-
skih pisateljev in pesnikov od pričetka Tru-
barjeve dobe do naših dni ter menil na ta
način marsikomu ustreči, kateri se pričetkom
bavi z našo slovstveno zgodovino. Poreče
mi morda marsikdo, da bi bilo trebno vsaj
glavnejša dela in zasluge posameznikov na-
vesti — ali to nij bil moj namen, ker tem-
več enaka obravnava in natančnejši popis
spada v posebno ročno knjigo slovenskega
slovstva, katera knjiga — kakor se čuje —
bode kmalu beli dan zagledala in se potem
gotovo pri vsacem Slovincu vselila.

Na ta način je torej druga izdaja na-
stale, da širi mej Slovenci omiko, jezikovo
znanje, zavednost in ogreva njih srce za
premilo, lepodonečeglasove materinega jezika!

v letu 1874 12.116 débl in 5030 sežnjev drv za kurjavo.

Te svote so tem bolj pripravne, potrebe opravičencev bogato pokriti, ker posedujejo oni notorično subsidiarne gozdove, kateri se baš zdaj v škodo društvu grdo uničujejo.

Zatorej se ne more govoriti o revščini, ki bi bila nastala iz pomanjkanja drv, in je tedaj tem neodgovorneje, ker se godé kljub temu jako razširjene gozdne pregrehe.

Tako je bilo v pretečenem mesecu juniju ne menj nego 330 gozdnih tatov dobljenih na 760 dejanjih in se je 741 débl brez pravice posekalo.

Pri vsej mehkosti, katere se drže oblasti pri kaznovanju, mora se vendar kaznovati, in to je eden uzrok razburjenosti. Veliko dalje pak sega to, ker mora društvo zavolj pogozdovanja temu z vsemi postavnimi pomočki nasproti stopati, da bi se kozé pasle, kar je uže v državljskem zakoniku in v gozdni postavi ostro prepovedano.

Ne bode se društvu nalagal dokaz, da je koza v gozdnih krajih sploh, in na baš pogozdenih strminah posebno prav škodljiva žival, in da bi prevelika reja koz ravno toliko bilo, kakor če bi se lastna pustila. Da si traje boj zoper pasenje koz na društvenih tleh uže več stoletij in je dospel ob času velike cesarice Marije Terezije v izvrševanju došlih patentov in sicer vsled posebnega ukaza okrožnega urada do oskrbnika v Bledu tako daleč, da so se koze iz teh krajev popolnem odpravile, vendar se lahko po številkah dokaže, da se je pasenje koz v zadnjih dveh letih strašno pomnožilo.

Pač ja navada v goratih krajih zaznamovati kozo kot kravo in gojiteljico ubozih, dasiravno je bilo to večkrat kot nepotrjena predsodba dokazano in zadnjič tudi od g. c. kr. deželnega gozdnega inšpektorja za Kranjsko v njegovem letnem sporočilu do visokega kmetijskega ministerstva od 31. januarja 1873, poudarja veliko občno škodljivost te živali. K temu še prihaja, da na Gorenjskem nema ubožnejši del prebivalstva kôz, nego narobe da kakor zapisnik gozdnih oškodnikov kažejo, bogatejši posestniki cela krdela kôz kot dobiček nesočo pridobnino na tuje stroške drže, in se celó črede tujih kôz v rejo jemlje. Ravno tako se zgodi, da posamezni, ki niso nikdar v graščinskih

Moje delo pa nij končano, temveč še le sedaj hočem marljivo nabirati novega gradiva in se z vsemi silami poprijeti prečiščenja ovega slovarja, pri katerem delu mi bodejo gotovo tudi drugi, bolj izvedeni rojaki in prijatelji naše mile materinščine pripomogli, spominjaje se narodnega izreka:

„Zrno do zrna pogača, kamen do kamena palača!“

To predgovor „slovensko-nemškemu slovarju“, kateri je baje po gospodu uredovatelji in pomnožitelji skoraj povsem drugačo in zelo pomnoženo obliko dobil. Obsegal bo de blizu 45 tiskanih pol, od katerih se sedaj uže zadnje stavijo; torej imamo upanje, da v dveh ali treh tednih „Janežič-Kleinmayr-jev slovar“, mej slovenski svet pride. Z veseljem naj nam bode ovi ročni pripomoček zá šolo, dom, urad in vsakdanjo potrebščino pozdravljen!

gozdih nobene pravice imeli kozovino gonijo v gozde.

Ker se je vsled pogozdovanja, ki pa dozda še nij doseglo po gozdni postavi predpisane šestine, več delov gozdov po dolžnosti ograditi moralo, porablja jo nekateri, katerim kakor se zdi, je v dobičku izpozvati splošno razdraženost in nezadovoljnost, ta slučaj in šunta jo pašne opravičence naj bi poredno poškodovali varovane prostore.

Od strani društva se je vse zgodilo, da bi se prebivalstvo prepričalo o postavnosti njenih naredeb. Ograje so se po § 10 in 14 gozdne postave natanko izkazale in se je to obče na znanje dalo; onim, ki imajo pravico pasti, ostaje še zmirom (neglede na posestvo graščine trziške) 42.830 oralov graščinskega gozda za postavno dovoljeno pašo, ki se čisto nič ne brani. Kljub temu je bilo na pr. v pretečenem mesecu junija 117 konj, 2258 rogate živine, 202 ovac, in v mesecu juliju 1874 40 konj, 2997 rogate živine, 3813 ovac dobljenih v varovanih prostorih, ki znašajo le 3521 oralov, zraven tega pa še v juniju 2484 in v juliju 1224 kôz v varovanih ali drugih krajih gozda.

Te številke ne potrebujejo nobenega daljšega komentarja in ravnanje gozdnih poškovalcev se ne more opravičevati, temmenj ker uprav z vandalsko divjostjo in hudobnostjo proti vsakemu pogozdovanju delajo. Prigodilo se je, da je bila nasadna greda kar naravnost pokošena; drugokrat so bile na nekem nasadu mlade rastline izpuljene in odsekane in zaporedom je bilo v gozdu zapaljeno ter plodovi mngoletnega, trudopolnega delovanja in prizadevanja so žrtva pobalinski samovolji enega trenutka.

Žalostne elementarne nesreče, katerih je zadnja leta tako veliko in katere so lepe kraje naše domovine opustotile, so v novič javno menje opozorile na velik pomen ki ga imajo gozdi za splošni blagor dežel. Kranjski industrijalni družbi torej nij treba tega še posebej dokazovati, a trditi sme, da je bodočnost Gorenjskega ne v mali meri odvisna od načina, kako bode društvo svoje gozdno gospodarstvo uravnalo in da se more napredovanje uže začetega Krasa samo s tem ustaviti, da se pogozdovanje skrbno vrši.

S pomankanjem gozdnega ogledstva, in z neusmiljenim izsekavanjem gozdov, bilo bi ne samo kmetijstvo na Gorenjskem smrtno udarjeno, nego tudi industrija, posebno železniška industrija bi bila v nevarnosti, torej gorenjski strani velika škoda. Da pa ta ima svoje blagostanje gotovo le železninski industriji zahvaliti, dokazuje to, da fužine društvene samé en milijon goldinarjev za delavce in voznike mej ljudi v promet spravijo.

Če bi se gozdi brezkončno uničevali in tako ta zaslužek usahnil, potem bi se ljudje pač morali iz dežele seliti, kakor zdaj nekateri ljudje kot za nasledek urejenega gozdnega gospodarstva slikajo, prej pa ne, kajti zdaj ima vsak, ki hoče delati, priliko dosti zaslužiti si.

Po tem objektivnem popisu pač ne treba pristavljati, da razdraženost mej prebivalstvom nij na račun industrijalnega društva pripisavati, ampak izvira iz umetno podkurjavane agitacije, ki je posebno v zadnjem času močno pomnožila se. To je žalostna resnica, a ne more se čudna zdeti, ako so bili tisti, kateri bi morali ljudi podučevati,

sami mej gozdnimi poškovalci uže večkrat zasačeni.

Kranjsko industrijalno društvo torej ne jemlje odgovornosti teh žalostnih razmer na se in more le v svojem in v interesu dežele srčno želeti naj deželni zbor in gosp. deželne vlade načelnik natančno preiskovanje in pregledovanje teh razmer naredi in kjer treba, pomaga.

Domače stvari.

— (Za c. kr. okrajne sodnike) so imenovani gg. Viktor Suppantšitsch državnega pravdnika namestnik za Postojno; Henrik Hayne, sod. adjunkt za Žužemberg; Gregor Žerov, sod. adjunkt v Litiji za Lož; Eduard Steska, sod. adjunkt v Loki za Zatičino; Eduard Deu, sod. adjunkt v Planini za Černomelj; Eduard Schrey, državnega pravdnika namestnik v Celji za Maribor, levi breg Drave.

— (Iz Postojnske okolice) se nam piše: V tukajšnji okolici je bil 4. septembra t. l. pri vojaških vajah pričujoč bivši vojni minister Kuhn; pri teh vajah so se vojaki jako dobro skazali.

— (Medveda) je ustrelil 2. sept. — kakor se nam piše — logarski adjunkt v Steinswand in blizu Toplic na Dolenjskem; preje je divja zver necega kmetskega lovca na nogi hudo ranila. Kakor čujemo, nahajajo se še trije medvedje v razprostim gozdu teh krajev.

— (Iz Dolenjskega) se nam piše o letini: Dolenjska stran je nekaj časa uže pri letini silno nesrečna — vendar stran ob Savi je še malo ohranjena. Letina tu je srednje dobra; nekaterih rečij je mnogo a družih premalo. Ozimina je prav dobra in še tudi pomladanska setev je še precejšnja. Pšenica polna, debele in čista, ječmen srednji, rež lepa (nij pozebla), ovsu dovolj, fižola malo (ne bode dozorel). Ajda kaže prav lepo; vendar je bila precej zaostala, krompir je droban in malo ga je. — Kar tiče sadja je različno: črešpelj po nekaterih krajih vse polno, hrušek skor malo, a jabelk in orehov nič, ker je vse pozeblo; prediva tudi malo, mrve menj nego lani. — Visokejše vinske gorice so polne zdravega in debelega grozdja, a nižje so pozeble in skoro prazne. Grozdje je mehko in črno a kislo še vse; vendar upamo, da ga bode lepa jesen še osladila, drugače se bomo kislo držali pri pijači. Naj pristavim še to: Črešplje so velik faktor za Dolenjsko, in vendar se slabo sadé in množé. Treba bi vsakako kakega pripomočka, da bi se sadno drevje na Dolenjskem bolj kultiviralo. Gg. duhovniki in učitelji, vaša naloga je to, da ljudstvo podučite: prvi se tu raje vtikajte, nego tam, kjer vas nij treba — drugi pa kaj delajte za narod.

— (Vražna ženska.) Piše se nam: Posestnica M. D. iz Spodnjih Gameljnov je polna vraž. Pretečeni teden si je eno njenih krav po neorečnem padcu ali bog vedi kako zlomila križ. Omenjena žena obdolži precej neko ženo, da je kravi „naredila“, ter se pelje v Češnjice k nekemu Ostrižencu, kateri zna baje „zagovarjati“ in „narejeni živini“ pomagati. — Ta slepar čudno moli in končno pravi, da je vsej njenej živini „narejeno“, ter je do tudi meke čudesne pomokče. — Kljub temu so morali vendar dva dni pozneje kravo zaklati. Ali nij to nezašlišana bedarija?

Tuji.

4. septembra:

Evropa: From iz Pešte. — Mulaut iz Mödlinga. — Šiber iz Kamnika. — Jaklič iz Požuna. — Cajke iz Fürstentfelda. — Blaut iz Trsta. — Pralčnik iz Dunaja.

Pri Slonu: Rebel iz Dunaja. — Bašič iz Hrastrnika. — Bizjak iz Brda. — Moro iz Vildona. — Apih iz Gorenjskega. — Paulus iz Sauerberga. — Nemec iz Dunaja. — Prohaska iz Znojma. — Gay iz Gorice. — Filipi iz Rubbie. — Boselli iz Gorice. — Brezovar iz Rusije.

Pri Malici: Herc, Galbraht, Stain iz Dunaja. — Korniaček iz Bistre. — Marshall iz Dunaja. — Švachuber, baron z gospo iz Trsta. — Dlačka iz Althofna. — Cattaglini iz Zadra.

Pri Zamorel: Bišner iz Senožec. — **Pri carju avstrijskem:** Konrad iz Dunaja. — **Pri bavarskem dvoru:** Pohl iz Ptuja. — Glimel iz Žira. — Prokop iz Ptuja.

Tržne cene

v Ljubljani 5. septembra t. l.

Pšenica 5 gl. 30 kr.; — rež 3 gl. 40 kr.; — ječmen 3 gl. 10 kr.; — oves 1 gl. 80 kr.; — ajda 3 gl. 80 kr.; — prosó 3 gl. 20 kr.; — koroza — gl. — kr.; — krompir 2 gl. 40 kr.; — fižol 6 gl. 60 kr.; — masla funt — gl. 54 kr.; — mast — gl. 42 kr.; — špeh frišen — gl. 42 kr.; — špeh poven — gl. 42 kr.; — jajce po 2¹/₂ kr.; — mleka bokal 10 kr.; — govedine funt 30 kr.; — teletine funt 26 kr.; — svinjsko meso, funt 28 kr.; — sena cent 1 gl. 25 kr.; — slame cent — gl. 75 kr.; — drva trda 6 gl. 60 kr.; — mehka 4 gl. 70 kr.

Dunajska borza 5. septembra.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	71 gl. 75 kr.
Enotni drž. dolg v srebru	74 " 75 "
1860 drž. posojilo	109 " 50 "
Akcije narodne banke	975 " — "
Kreditne akcije	243 " 75 "

London	109	75
Napol.	8	81
C. k. cekini	—	—
Srebro	103	85

Darilo

dam vsacemu, kdor mi naznanja, kdor je raznašal mej mojimi tovariši vest, da sem na nepošten način prišel do večjega kapitala. Jaz se za to zahvaljujem večji terno dobitki vsled instrukcije gosp. profesorja R. v. Orlicé v Berlinu, Wilhelmstrasse 125, kjer vsak lahko povprašuje.

Gradec, 22. julija 1874.

(240)

J. Rieger.

Poslano.

Vašem bolnim moč in zdravje brez leks in brez stroškov po izvrstni

Revalesscière du Barry

v Londonu.

Nobena bolezen ne more izvrstnej Revalesscière du Barry zoperstaviti se in odstrani taista brez leka in brez stroškov vse bolezni v želodeci, v živcih, v prsih, na pljučah, jetrah, žlezah, na sliznici, v dušnjaku, v mehurji in na ledvicah, tuberkole, sušico, naduho, kašelj, nepraviljivost, zapor, drisko, nespečnost, slabost, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavico, naval krvi, šumenje v ušesih, medlico in bljevanje tudi ob času nočestosti, skalno silo, otožnost, sušenje, revmatizem, protin, bledico. — Izpisek iz 75.000 spričeval o ozdravljenjih, ki so vsem lekom zopredstavljala se:

Spričevalo št. 57.942.

Gleinach, 14. julija 1873.

Vašej Revalesscière imam razen Bogu v mojih strašnih boleznih v želodeci in čutnicah življenje zahvaliti.

Janez Godec,

provizor fare Gleinach,

pošta Pod goro pri Celovci.

Spričevalo št. 62.914.

Weskau, 14. septembra 1868.

Ker sem dolga leta za kronično bolezen zlate žile, na jetrah in zapor vsakovrstne zdravniške pomoči brez uspeha rabil, sem pribežal v svoji obupnosti k Vašej Revalesscière. Ne morem se ljubeemu Bogu in Vam dovolj zahvaliti za dragi dar narave, kateri je za-me velika dobrota bil.

Franc Steinman.

Težnejši kot meso, prihrani Revalesscière pri odraslih in pri otrocih 50krat svojo ceno za zdravila.

V plehastih pušicah po pol funta 1 gold. 50 kr., 1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold., — Revalesscière-Biscuiten v pušicah 2 gold. 50 kr. in 4 gold. 50 kr. — Revalesscière-Chocolatée v prahu in v ploščicah za 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold. 50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gold., za 288 tas 20 gold., — za 576 tas 36 gold.

— Prodaje: Barry du Barry & Comp. na Dunaji, Wallfischgasse št. 8, v Ljubljani Ed. Mahr, v Gradcu bratje Oberanzmeyer, v Innsbrucku Diechtl & Frank, v Celovci P. Birnbacher, v Lenci Ludvig Müller, v Mariboru F. Koletnik & M. Morič, v Meranu J. B. Stockhausen, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarnah in spicerijskih trgovcih; tudi razpošilja dunajska hiša na vse kraje po poštah nakaznicah ali povzetjih.

Filijala štajerske eskomptne banke v Ljubljani.

Podpisani zavod prevzema

Denarje na obrest

pod sledečimi pogoji:

a) v giro-contu proti vložilnim in cheques-knjižicam,

kjer se more vsakateri znesek od 5 gl. višje vložiti ter se do zneska 3000 gl. more vzdigniti, in sicer

s 5 % brez obznanila,

s 5 1/2 % proti 15dnevnu obznanilu

v vsakaterih zneskih;

s 6 % proti 90dnevnu obznanilu

v vsakaterih zneskih.

b) Proti kasnim pismom (Kassenscheine), glasečimi

se na ime ali na prinesitelja,

s 4 1/2 % brez obznanila,

s 5 1/2 % proti 30dnevnu obznanilu.

Uloge v giro-contu proti knjižicam in rabljenim kasnim pismom uživajo obresti od 1. julija 1873 dalje.

Filijala štajerske eskomptne banke eskomptira dalje premenjave tržišča (Platzwechsel) in domicille do 150 dni tekočega časa na Gradec, Dunaj, Trst, Celovec in druga domača tržišča, ako je tam banka ali bankna filijala, — ona preskrbuje komisijonsko nakupovanje in prodajanje vseh vrst vrednostnih papirjev in efektov kakor je kurs proti najbolj ceni proviziji, — prevzema v inkaso menjice in nakaznice za domača in tuja tržišča. (110—18)

Samostojno kreditno društvo tega zavoda daje kredite po statutih določbah. *)

Filijala štajerske eskomptne banke v Ljubljani.

*) Izpisi iz statuta kakor tudi prošilni blanketi se na ustno ali pismeno zahtevanje dajo zastoj v pisarni tega zavoda.

Naturne mineralne vode

frišno natočene v vseh sortah

se dobivajo v

špecerijski, materijalni, barvni, vinski, delikatesni in semenski prodajalnici

Petra Lassnika.

(151—12)

Prvi kranjski zavod za devanje na mrtvaški oder in za pogrebe

gosp. Franc Doberleta v Ljubljani.

Devanje na oder in pogrebi,

Devanje na mrtvaški oder in pogrebi tudi zunaj mesta

Mrtvaški ali parte-listi

eventuelni p. t. žalujoči prosijo, da blagovolijo natančni zapisnik onih izročiti, katerim se ima izročiti, da se ognje sitnim izpuščenjem in napačnostim.

Oglašenje v pisarni: Frančiškanska ulica, šte. 8.

vstevši trugo in popolnem vso pripravo za trugo, olepšanje sob in dekoracije cvetic, cerkvene ceremonije, sveče za prečestito duhovščino in spremljevalstvo, grob, gala-pogrebni voz, spreved mrlica in žalostinsko godbo.

se precej po dobljenem ukazu točno oskrbe.

in njih skrbno depožitlanje ali ekspediranje na izročene adrese se radovaljno oskrbe, za kateri namen se (253)

Jakob Murnik

V LJUBLJANI,

št. petersko predmestje, Globočnikova hiša,

kupuje po najvišji ceni: **čunje vsake sorte, staro železo, mesing (med), baker (kupfer), kositer, svinec, cink i. d. r., in prodaje perje po najnižji ceni.** (234—4)

Znamenje časa!

Samo zavolj slabe kupčije

prodajam odslej tudi na drobno in sicer zelo pod pridelavno ceno eno fino moško srajco s travérprsi gl. 1.70; 1.90; 2.20. eno spleteno za gostijo ali ples gl. 1.90; 2.20; 2.50. ene gatijske iz planinskega platna 95 kr.; gl. 1.10. eno fino korseto za gospe, fantazijsko ali spleteno gl. 2; 2.50; 3.50. šest platnenih robcev gl. 1; 1.50. dvanajst parov nogovic (schweissauger) gl. 1.10; 1.50. Naročila iz dežele se proti podvzetju natančno in zvesto izvrše; nepovšečno se brez ovire zamenja. Naročila na debelo dobodo zraven najnižjih cen še rabat. Pri naročilih zadostuje, da se pošlje mera v centimetrih ali pa s kako nitjo. (233—2)

Samo pri J. Deutsch,

Dunaj II. Bezirk, Cirkusgasse Nr. 3.

Učiteljska in podučiteljske službe

so razpisane v tem okraji in sicer:

a) Učiteljska — na enorazredni slovensko-nemški šoli v **Preborji** z letno plačo 550 gld., prostim stanovanjem in eno veliko njivo v poboljšek.

b) Podučiteljski — na dvozrednih slovensko-nemških šolah v **Kozjem** (Drachenburg) in na **Planini** (Montpreis) z letno plačo 480 gold., oziroma letno remuneracijo 360 gold.

c) Podučiteljske — na dvozrednih slovensko-nemških šolah v **Pilštani** (Peilenstein), v št. **Petru** pod sv. Gorami (St. Peter bei Königsberg) in v **Podsredi** (Hörberg) z letno plačo 440 gld., oziroma letno remuneracijo 330 gl.

Prosilci za eno teh služeb naj uložijo svoje molbe na dotične krajne šolske svete do 15. septembra po predpisanem potu.

Okrajni šolski svet v Kozji (Drachenburg), (225—3) dne 14. avgusta 1874.

Podučiteljska služba

na dvozredni slovensko-nemški šoli na **Bizeljskem** (Wisell) z letno plačo 440 gold. je do 10. septembra za namestiti. — Ako se za definitivno podelitev te službe nikdo ne oglasi, se bo pa začasno podelila z letno remuneracijo 330 gold. in 100 gold. osobne priklade. (224—3)

Okr. šolski svet v Brežicah (Rann) dne 14. avgusta 1874.

Fantje na košto

se vzemo pod prav ugodnimi pogoji in dobro izrejo pri podpisnem na **Pojanah** hišna št. 70. (251—3)

Jožef Fatur.

Oznaniilo.

Po dovoljenji visoke deželne vlade od 17. julija t. l. št. 3754 so v **Sodražici** dosednji semniji, katerih je eden bil na ponedeljek pred 12. sušcem, drugi 22. julija, in tretji na 15. oktobra, — prestavljeni za vse prihodnje čase, vsi 3 semnji na četrte, to je, na četrtek pred 12. sušcem, drugi pred 16. majem, in tretji pred 15. oktobrom za obhajati.

V Sodražici, 3. sept. 1874. **Janez Fajdiga.**

Lekarna Piccoli „k angelju“

v Ljubljani, dunajska cesta št. 79.

Zdravniške droge, kemični in farmacevtični proizvodi na debelo in na drobno.

Naročila zunaj Ljubljane se naglo izvršujejo proti poštnemu povzetju in stroške za imbalazo in ekspedicijo itd. trpe gospodje komitenti. Prodajalcem se daje navadna nagrada.

Edina zaloga za Kranjsko sledečih artikeljnov:

Izleček iz Chine in Coke.

Najboljši dozdaž znani želodčni liker. Moj izleček, ki je narejen na podlagi teh dveh predmetov in iz najboljšega blaga, ki mi prihaja od vira, me deva v stan, da ponudim občinstvu in zdravniški vedi zdravilo, katero se more smatrati za eno najboljših sredstev, da se odpravi slabost življenja, katera se kaže v razdraženosti živcev; da se odžene lenoba, ki zavira reproduktivno zmožnost; da se pospeši cirkulacija, da se olajša prebavljivost, in da se pod različnim organom in členom nova moč in novo življenje. **Cena flaše 80 kr.**

Pravo norveško dorševo jetrno olje,

naravnost iz Bergena v Norvegiji naročeno.

Posebno se rabi to bergensko dorševo olje proti revmatičnim bolečinam, protinu, pred vsem pa proti škrofelnemu, proti sušici, kroničnim izpuščajem na koži in nervoznim bolečinam.

Cena originalne flaše 80 kr. a. v.

Voda lancasterske lilije. (Lancaster's Lily-Water.)

Lilijeva voda je v elegantnem svetu tako rabljen toaletni predmet, da bi bilo vsako hvaljenje odvisno.

Le to je pri tem neobhodno potrebno, da se (70—13)

Sumeči prah, škatlja	— gl. 30 kr.
Trakovi za pok, s pravim angleškim jeklenim peresom za male otroke eden	1 " 20 "
— za dečke, eden	1 " 40 "
— za može, eden	1 " 80 "
— " z okinčano paloto, posebno fini in elegantni	2 " 40 "
Prsni klobučki iz gumielastike, eden	— " 40 "
Klistirne brizgalke, za otroke, ena	1 " 60 "
Irigatorji iz medi, za samoklistiranje, fini in elegantni, eden	6 " — "
Pravo borovniško žganje, flaša	— " 50 "
Repinčev olje za ohranjanje las, flaša	— " 50 "
Žepne klyso-pumpe, s plehasto omario, za samoklistiranje, ena	3 " — "

opozorijo nežne konsumentovke na to, da si izberejo dobro kvaliteto.

Rabljenje in izkušnja boste pokazale jasno, da je ena najboljših sort lilijeve vode brez dvoma ona; ki je znana pod imenom lancasterska lilijeva voda.

Ta voda dá koži nenadejano belost in mehkost, jo obvaruje prezgodnjih gub, ter naredi, da vidoma zginejo.

Dalje se rabi, da se preženó pege in mozoli, in da ozdravi naglo poko, katere se naredé zaradi suše ali neugodnosti. Z eno besedo, ta voda je pravi zaklad za toaleto, zaradi česar jo po pravici vse dame, katerim je za lepoto mari, visoko cenijo in rabijo. **Cena flaše 1 gld.**

Izleček iz tamarinde, v praznoti koncentriran.

To zdravilo izredno oživilja in je izvrstno sredstvo proti nakopičenju žolča in gnjilobi, ako se v manjših delih jemlje, ako pa se jemlje v večjih, potem pa na lahko naprej goni, pa telo zato ne boli in nema nobenih težav in neprijetnosti, zaradi česa je zdravniki pri vnetji želodca in čev rabijo, kjer se je celo pri lahkih odganjalnih sredstvih bati vznemirjenja. Pri vnetji drobni, pri žolčnih, žlezastih in gnjilih mrzlicah, in pri krvnih tokih pač za bolnika nij prijetnejše pijače, nego je moj izleček, in ne bojite, ako je treba utolažiti večkrat tako hudo žejo. **Cena flaše 40 kr. a. v.**

Životna esencija, flaša	— gl. 10 kr.
Životni balzam po Seehoferji 1 Fl.	— " 10 "
Mandeljnova moka (namesto žajfe) za olepšanje in ohranjanje kože, 1 paket	— " 10 "
Po vsem svetu znane Menotti-pastile, nezmotno sredstvo proti kašlju, škatlja	— " 75 "
Mlečne pumpe, ena	— " 80 "
Materne brizgalke z ravnim nasadom — z vpogojnim gumijevim nasadom	2 " — "
Oksfordska esencija, ces. kr. izkl. priv. S to imenitno esencijo se v enem trenutku ozdravi najhujša zobna bolečina, flaša	— " 50 "
Pravi Seidlitzovi prah, škatlja	— " 80 "
Pagliano-sirup iz Florence, zdravil-	

Nezmotljivo sredstvo proti mrzlici,

gotovo zdravi proti vsaki prenehovalni bolezni. Uspeh mojega zdravila je pa izkušena istina, in vsak bolnik, ki bo sam na sebi to zdravilo poskusil, se bode vesel prepiral, da je najkrepkejšje in najgotovejše sredstvo zoper mrzlico med vsemi dozdaž znanimi. Mrzlica, ki se je s tem ozdravila, se ne povrne, in zdravje vzeveté iz nova, ne da bi se slabi nasledki čutili, ki so pri rabljenji enakih zdravil navadni. **Flaša košta 80 kr. a. v.**

Zobje in zobno meso.

Snažnost ust in zob je z lepoto in zdravjem človekovim tesno zvezana.

Zobje ki se ne snažijo vsak dan, razširjajo neprijeten, večkrat zelo hud duh, se večkrat prevlečejo z nelepó, večkrat umazano rečjo, in jih počasi kostno jedenje tako napade, da prouzročujejo najhujše bolečine in se z njimi ne da zvečiti. Kot prvi nasledki tega sta slabo prebavljenje in shušanje.

Od vsega tega obvaruje vsakdanje rabljenje moje **ustne vode** in mojega **zobnega prahu**, kajti ta dva produkta služita osobito za to, da se ojači zobno meso, da se odpravi gobasto zobno meso, da se ohrani zdravi duh sape in naravna barva zob, da se zavarujejo pred kostnim jedenjem, pred zobnim kamenom, ki je zobni glazuri tako nevaren. **Cena flaše ustne vode 60 kr., škatlja zobnega prahu 40 kr. a. v.**

stvo za očete, ali domači zdravnik, flaša	1 gl. — kr.
Rajžev prah, ekstrahiran, nežnim konsumentovkam priporočen za najboljši kvaliteto, prijeten duh in nizko ceno, 1 škatlja	— " 40 "
— 1 paket	— " 10 "
Sesalne cevke, ena	— " 10 "
— fina ena	— " 20 "
Sesalna flašica, popolnem garnirana, s sesalno cevjo, ena	— " 80 "
Suspensoriji, iz najfin. platna eden elastični, iz svile, posebno fini pa elegantni	— " 80 "
Štejec kapljic s flačonom v etuisu eden	— " 60 "
Uretralne brizgalke, ena	— " 40 "

Da se zavaruje vsako ponarejevanje, prosijo se gospodje komitenti, da se pri nakupovanju obrnejo naravnost na lekarno **Piccoli „k angelju“, dunajska cesta št. 79.**